

***KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB OBCE ŽUPKOV
NA ROKY 2022-2030***

Župkov, 2022

ÚVOD.....	3
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	5
1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	6
1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	13
2 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	15
2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti	15
2.1.1 Demografia obce	15
2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb v obci	20
2.2.1 Školstvo.....	20
2.2.2 Zdravotníctvo	21
2.2.3 Služby v obci.....	21
2.2.5 Stav poskytovaných služieb v obci	26
2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov.....	29
2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti	30
3 STRATEGICKÁ ČASŤ.....	34
Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb	34
3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb.....	34
3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	38
3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	38
ZÁVER.....	40
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	42

ÚVOD

Sociálne služby sú primárne cielené na podporu začleňovania ľudí do spoločnosti, zaistenie sociálnej súdržnosti a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti obyvateľov. Pre slovenskú ekonomiku sú v súčasnosti charakteristické najmä nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v domácom a komunitnom prostredí, potreba zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb, ako aj rozvoj ich kvality. Keďže zodpovednosť za túto oblasť je decentralizovaná, dostáva samospráva významné úlohy pri zabezpečovaní tejto oblasti.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín nie je vyhovujúca, v dôsledku čoho sa obec Župkov zamerala na aktualizáciu strategického rozvojového dokumentu, ktorý by určil smerovanie obce v tejto oblasti a zabezpečil dobre fungujúcu sociálnu sieť na území obce, z ktorej by profitovala nielen obec samotná, ale aj širšie okolie obce, regiónu.

Obec Župkov si uvedomuje významné postavenie sociálnej oblasti a chápe sociálne služby ako súčasť verejných politik, kde sa presadzuje predovšetkým ľudský rozmer a dôraz na potreby a preferencie ich prijímateľov.

Aj v obci Župkov sa nachádzajú občania, ktorí sú v dôsledku ich nepriaznivej sociálnej situácie odkázaní na verejné, osobitne sociálne služby, pričom majú právo si uplatňovať svoje práva na slobodný a nezávislý život s podporou spoločnosti, založený na nediskriminačnom princípe. V obci sa tiež nachádzajú znevýhodnené skupiny osôb, ktoré v porovnaní s majoritným obyvateľstvom nemajú rovnakú štartovaciu čiaru, pričom obec sa snaží tieto rozdiely poskytovaním sociálnych služieb eliminovať.

Obec Župkov sa usiluje o zabezpečenie dôstojného života pre všetkých obyvateľov obce, s čím jej pomáha aj komunitné plánovanie. Obec sa rozhodla pre vypracovanie Komunitného plánu sociálnych služieb obce pre obdobie rokov 2022-2030, ktorý preskúma potreby a požiadavky obyvateľov obce v tejto oblasti, zanalyzuje stav poskytovaných služieb v obci, prítomnosť znevýhodnených skupín a na základe toho stanoví ciele a priority, následne úlohy a opatrenia, s cieľom rozvoja sociálnych služieb na území obce, ktoré sa budú realizovať v nasledujúcich obdobiach. KPSS na roky 2022-2030 nadviaže na KPSS z roku 2018, avšak pri zohľadnení nových národných priorít sociálneho rozvoja z roku 2021.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby zahŕňajú rôzne činnosti, ktoré sú cielené na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí si sami nevedia zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov za účelom, aby boli schopní viesť samostatný život a zachovali si určitý životný štandard. Sociálne služby sa zároveň usilujú o zníženie sociálnych problémov v spoločnosti ako dôsledku nerovností v príjmoch a postavení. Za najviac ohrozené skupiny obyvateľstva, ktoré využívajú sociálne služby sa radia najmä staršie osoby, rodiny s deťmi, osoby s telesným postihnutím, ako aj osoby, ktoré sa ocitli z rôznych príčin na okraji spoločnosti.

Vývoj a spôsoby poskytovania a financovania sociálnych služieb závisia od demografického, ekonomického a sociálneho vývoja daného územia, ako aj od najnovších trendov v sociálnej oblasti.

Sociálna služba je definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Nepriaznivá sociálna situácia podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len „dôchodkový vek“),
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo ak sa stala obeťou správania sa iných fyzických osôb, alebo zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby na účely tohto zákona je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia podľa tohto zákona je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím **zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)** v znení neskorších predpisov, ktorý

nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín:

1) sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

- terénna sociálna služba krízovej intervencie
- poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach (nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania)
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu

2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
- služba na podporu zosúlad'ovania rodinného a pracovného života,
- služba na podporu zosúlad'ovania rodinného a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
- služba včasnej intervencie.

3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

- poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár),
- domáca opatrovateľská služba,
- prepravná služba,

- sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
  - tlmočnická služba,
  - sprostredkovanie tlmočnickej služby,
  - sprostredkovanie osobnej asistencie,
  - požičiavanie pomôcok.
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
  - krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,
- 5) podporné služby, ktorými sú:
- odľahčovacia služba,
  - pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
  - poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
  - podpora samostatného bývania,
  - poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
  - poskytovanie sociálnej služby v práci,
  - poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Druhy sociálnych služieb možno účelne a vhodne spájať a je ich možné poskytovať ambulantnou, terénnou a pobytovou formou a to na určitý aj neurčitý čas.

Poskytovateľ sociálnej služby je povinný:

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Obec je povinná vytvárať podmienky na podporu:

- a) komunitného rozvoja,
- b) komunitnej práce - odporu aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov,
- c) komunitnej rehabilitácie - koordináciu činností subjektov obce (rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti) vedúcich k obnove a rozvoju fyzických, mentálnych, pracovných schopností v nepriaznivej situácii a k podpore v začlenení sa do spoločnosti. Na tento účel slúžia komunitné centrá.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami. Obec má podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa zákona) podľa § 80 povinnosť vypracovať a schváliť **komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode, na základe ktorého vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode. Má vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja, aby predchádzala vzniku alebo rozširovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešila prípadné miestne sociálne problémy, poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb, základného sociálneho poradenstva a pod.

Obcou vypracovaný a schválený komunitný plán je nielen zákonom stanovená povinnosť, ale pomôže obci spoznať jej sociálnu situáciu, a tým lepšie zaviesť adekvátne sociálne služby. Je to záväzný dokument, nie však nemenný. Jeho cieľom je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť, spolupatričnosť všetkých obyvateľov obce a zapájanie čo najširšieho spektra občanov do verejného života,

- plánovať sociálne smerovanie a uplatňovať sociálne služby tak, aby plnilo potreby všetkých sociálnych skupín v ich prirodzenom sociálnom prostredí,
- skvalitňovať už existujúce sociálne služby,
- predchádzať sociálnej izolácii či diskriminácii jednotlivcov, určitých sociálnych skupín,
- opätovne začleňovať do komunity tých, ktorí z nej boli vylúčení alebo sú sociálne ohrození (alebo predstavujú pre obyvateľov hrozbu, vyvolávajú strach, neistotu).

Zákon o sociálnych službách stanovuje pôsobnosť obce a stanovuje jej nasledujúce **kompetencie a úlohy vo vzťahu ku komunitnému plánu:**

OBEC:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
  - 1) odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
  - 2) zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
  - 3) odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
  - 4) povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
  - 1) sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
  - 2) nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
  - 3) opatrovateľskej služby,
  - 4) prepravnej služby,
  - 5) odľahčovacej služby,

- 6) pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
- 7) terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa §12,
- h) uzatvára zmluvu:
  - 1) o poskytovaní sociálnej služby,
  - 2) o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladat' a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) iné činnosti - bod k) až v) podľa § 80.

Na úrovni obce Župkov je problematika sociálnych služieb legislatívne upravená formou všeobecne záväzného nariadenia. Konkrétne sa jedná o tieto VZN:

- VZN č. 6/2018 o úhradách za sociálne služby poskytované obcou,
- VZN č. 2/2015, ktorým sa upravujú podmienky na poskytovanie sociálnych služieb v obci Župkov,
- VZN č. 6/2013 o tvorbe a použití fondu prevádzky, údržby a opráv nájomných bytov vo vlastníctve obce Župkov,
- VZN č. 5/2013 o stanovení podmienok pridelovania a prenajímania nájomných bytov bežného štandardu,
- VZN č. 2/2021 o učení výšky príspevku v materskej škole a v školkách zariadeniach zriadených obcou.

Sociálna oblasť je však čiastočne začlenená aj do ďalších VZN obce, ktoré sa týkajú napríklad vyberaní daní, poplatkov za komunálne odpady, poskytovaní služieb na trhovách miestach na území obce, a pod.

1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu

Pri spracovaní komunitného plánu je nutné rešpektovať a zohľadňovať viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch. Konkrétne sa jedná o nasledujúce dokumenty:

a) miestne dokumenty

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Župkov,
- Všeobecne záväzné nariadenia obce,

b) regionálne dokumenty

- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Banskobystrickom samosprávnom kraji na roky 2019-2025,
- Koncepcia rozvoja a podpory zdravotníctva v Banskobystrickom samosprávnom kraji na roky 2019 - 2025,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015-2023,
- Programové priority pre dobrý kraj,
- Koncepcia podpory športu Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2020 - 2025,
- Stratégia rozvoja práce s mládežou Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2021 - 2025,
- Stratégia tvorby zamestnanosti s vyššou pridanou hodnotou so zameraním na CENTRÁ PODNIKOVÝCH SLUŽIEB, pre Banskobystrický samosprávny kraj na roky 2021 – 2027

c) národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030,
- Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násilia na ženách 2014-2019,

- Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v Slovenskej republike.

MPSVR SR v marci 2021 schválilo **Národné priority rozvoja sociálnych služieb** ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom s cieľom cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v SR, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít.

Dokument definuje nasledujúce národné priority:

1. *Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb,*
2. *Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,*
3. *Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,*
4. *Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.*

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Obec Župkov sa v rámci spracovania rozvojových a strategických dokumentov snaží práve o dosiahnutie tohto cieľa.

Obec Župkov leží v pokračovaní Veľkopoľskej brázdy oddelujúcej pohorie Pohronský Inovec od pohoria Vtáčnika; v dolinke prítoku potoka Kľak. Centrum obce leží na súradnici 48° 31' 36" severnej zemepisnej šírky (N) a 18° 37' 37" východnej zemepisnej dĺžky (E). Priemerná nadmorská výška obce je 315 m.n.m. a celková rozloha obce je 10,34 km².

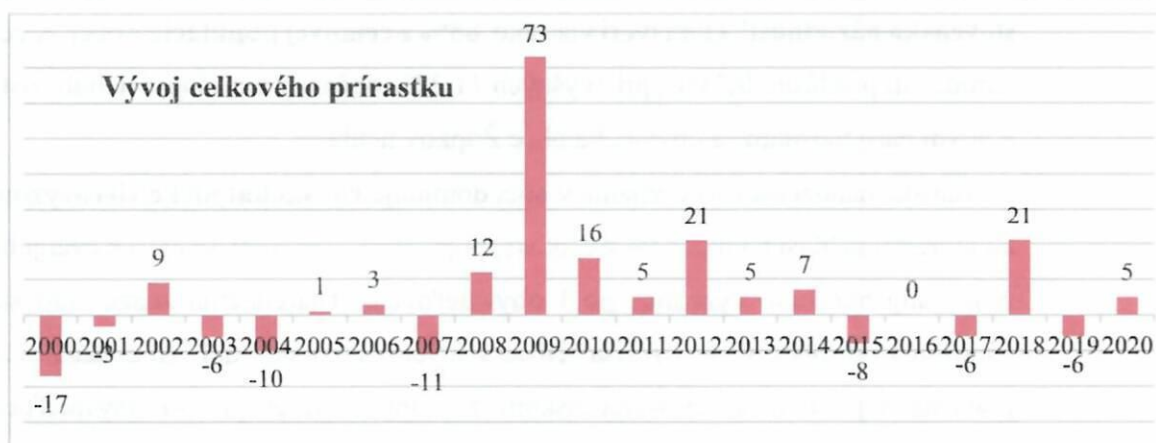
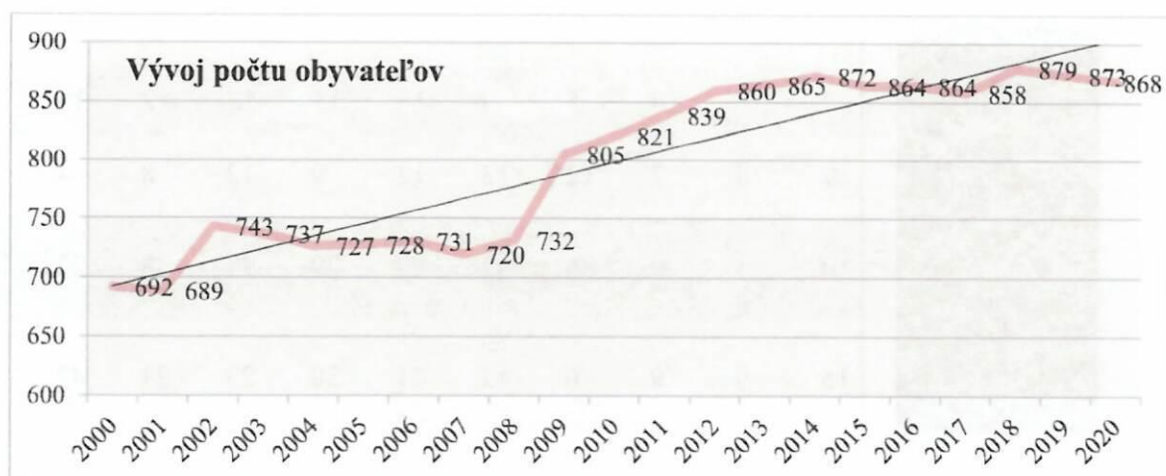
V rámci územného členenia Slovenskej republiky sa obec Župkov zaraďuje do Banskobystrického samosprávneho kraja, do okresu Žarnovica.

2.1.1 Demografia obce

Prvá písomná zbierka o obci pochádza z roku 1674, kedy ako osada patrila pod Revištské panstvo. Neskoršie zmienky sa datujú do roku 1808, kedy sa nazývala Zubkova. Názvy obce sa postupne menili: z roku 1920 je písomne doložený názov Žubkov, z roku 1920 Župkov. Po maďarsky sa obec nazývala Zsupkó, Erdősurány. V roku 1828 mala obec 35 domov a 337 obyvateľov, ktorí pracovali v baniach a živili sa aj drevorubačstvom.

Aktuálny vývoj v demografickej oblasti je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených alebo mechanických. V rozmedzí rokov 2000 - 2020 počet obyvateľov obce Župkov kontinuálne narastal a dostal sa z počtu 692 obyvateľov v roku 2000 na celkový počet 868 obyvateľov v roku 2020.

Z pohľadu rozdelenia obyvateľstva podľa pohlavia, je celkový počet mužov a žien v obci relatívne vyrovnaný. V začiatkoch sledovaného obdobia dominuje počet mužov, následne sa do prevahy dostávajú ženy. Od roku 2008 je počet mužov a žien vyrovnaný, až do roku 2014, kedy opäť začínajú mierne dominovať ženy. Najvýraznejší rozdiel v počte mužov a žien obec dokumentuje v roku 2016, kedy bolo v obci o 20 žien viac ako mužov.

	200	200	200	200	201	201	201	201	201	201	202
	0	3	6	9	2	5	6	7	8	9	0
Počet sobášov	3	5	3	1	4	5	7	6	3	6	2
Počet	2	0	0	2	0	1	1	0	0	3	2

rozvodov											
Počet narodených	7	7	10	5	9	15	11	12	12	13	10
Počet zomretých	9	8	7	12	13	12	9	12	8	4	6
Počet prisťahovaných	0	4	9	86	42	10	29	17	38	27	18
Počet vystťahovaných	15	9	9	6	17	21	30	23	21	42	27

Na základe vybraných ukazovateľ a vývoja demografickej situácii v obci možno konštatovať, že v obci je dokumentovaná dlhodobá narastajúca úroveň celkového počtu obyvateľstva, ktorá je jednak dôsledkom pozitívneho prirodzeného prírastku v obci, kedy sa rodí viac detí v porovnaní s celkovým počtom úmrtí, jednak dôsledkom pozitívneho migračného salda, kedy počty prisťahovaných obyvateľov do obce prevyšujú počty vystťahovaných z obce. Celkový prírastok je v celom sledovanom období rokov 2000-2020 pozitívny, dosahujúci hodnotu 111.

Štruktúra obyvateľstva

- Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, v obci dominuje **slovenská národnosť**, ktorá tvorí viac ako **88% z celkovej populácie** v obci. K českej národnosti prihlásilo 0,23% , pri zvyšných 11,22% občanov národnosť nebola zistená. K iným národnostiam sa obyvatelia obce Župkov nehlásia.
- Z hľadiska náboženského vyznania v obci dominuje **rímskokatolícke vierovyznanie**, ku ktorému sa hlási takmer 84% z celkovej populácie. 7 občanov sa hlási k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, po 1 obyvateľovi k Ústrednému zväzu židovských náboženských obcí, Cirkvi Ježiša Krista svätých neskorších dní, gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi a ku Kresťanským zborom. Takmer pri 90 obyvateľoch je vierovyznanie neznáme a 32 obyvateľov je bez vyznania.
- V kontexte úrovne vzdelanosti populácie obce, ktorá sa stáva jedným z predpokladov významne vplyvujúcim na celkovú schopnosť rozvoja územia, možno konštatovať, že pri obyvateľoch dominuje **stredoškolské vzdelanie obyvateľov**, ktoré dosahuje 53%

obyvateľstva. Vysokoškolské vzdelanie dosiahlo viac ako 7% obyvateľstva. Základné vzdelanie bolo zistené pri takmer 19% obyvateľstva. 16% obyvateľstva je bez vzdelania a pri zvyšných 37 občanoch vzdelanie nebolo zistené.

- Z pohľadu ekonomickej aktivity obyvateľstva možno konštatovať, že **počet nezamestnaných je pomerne vysoký**. Skupina detí a seniorov je pomerne vyrovnaná, čo predstavuje veľké plus aj v kontexte pozitívneho demografického vývoja v obci, v rámci posledných rokov.
- V kontexte vekového zloženia

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov
Pracujúci	298
Pracujúci dôchodcovia	4
Osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	25
Nezamestnaní	92
Osoby v domácnosti	4
Študenti	57
Deti	147
Iné	3
Dôchodcovia	165
Nezistené	38

obyvateľstva obce Župkov, prevládajú osoby v produktívnom veku, pričom ich zastúpenie eviduje nárast od roku 1996. Pozitívne vývojové tendencie možno pozorovať aj v skupine osôb v poproduktívnom veku, kedy dochádza k pozvoľnému poklesu tejto skupiny. V obci Župkov dochádza k pomalšiemu rastu indexu starnutia, v porovnaní s priemerom SR, avšak z pohľadu priemerného veku obyvateľstva je nárast oveľa pomalší v porovnaní s dokumentovaným zvyšovaním priemerného veku na úrovni SR.

Podiel osôb:	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020
v predproduktívnom veku	21,42	18,06	16,35	15,23	15,16	16,27	16,38	16,47
v produktívnom veku	61,75	65,75	68,82	72,23	72,8	71,1	69,87	68,55
v poproduktívnom veku	16,83	16,18	14,84	12,55	12,04	12,63	13,75	14,98

	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020
Priemerný vek obyvateľstva								
Župkov	38,39	38,41	38,4	38,01	38,65	38,84	39,41	39,9
SR	48,7	44,2	39,54	38,23	42,41	46,59	47,95	49,2
Index starnutia								
Župkov	78,57	89,6	90,76	82,4	79,39	77,62	83,92	90,91
SR	51,22	59,78	70,74	81,01	94,22	101,9	104,8	107,34

2.1.2 Nezamestnanosť

Okres Žarnovica, do ktorého patrí obec Župkov, má v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja evidovanú nižšiu mieru nezamestnanosti ako je priemer kraja. K 31.12.2020 bola v okrese evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 9,11 %, kým v rámci celého samosprávneho kraja dosiahla miera úroveň 9,83%. Pre porovnanie, na úrovni štátu bola evidovaná nezamestnanosť na úrovni 7,57%. Miera nezamestnanosti v obci, v roku 2020 bola 5,4%.

Z pohľadu počtu nezamestnaných v obci Župkov, najviac osôb, ktoré si aktívne prácu hľadali, evidovali v obci v roku 2012, naopak najmenej bolo zaznamenaných nezamestnaných občanov v roku 2018 a 2019.

rok	Uchádzači o zamestnanie
1996	60
2000	97
2003	96
2006	80
2009	91
2012	109
2014	96
2015	75
2016	66
2017	32
2018	33
2019	34
2020	47

2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb v obci

2.2.1 Školstvo

V obci Župkov sa zo školských zariadení nachádza Základná škola s materskou školou Župkov, ktorej súčasťou je aj školská jedáleň. Jedná sa o štátnu plnoorganizovanú výchovno-vzdelávaciu inštitúciu s kapacitou 260 žiakov. V súčasnosti má škola zriadených 9 kmeňových tried pre 1. – 9. ročník, počítačovú miestnosť, jazykovú učebňu s 15 notebookmi, s interaktívnou tabuľou, audiovizuálnu učebňu s pohyblivou interaktívnou tabuľou, školskú knižnicu, ktorá je spojená s obecnou knižnicou a fyzikálno-chemickú miestnosť. Súčasťou školy je školský klub detí, materská škola so samostatným vchodom a školská jedáleň v samostatnej budove. Základnú školu v školskom roku 2021/2022 navštevuje 194 žiakov. MŠ je jednotriedna, pre deti vo veku 3 - 6 rokov. V deťoch vytvára environmentálne návyky, základy environmentálneho citenia, učí poznávať krásy ľudových tradícií, budovať národné povedomie. Pravidelne organizuje exkurzie, návštevy divadelných predstavení, spolupracuje s okolitými MŠ, čo učí deti vzájomnej komunikácii, spolupráci.

V školskom roku 2021/2022 materskú školu navštevuje 24 detí.

V obci Župkov fungovalo v rokoch 2012-2014 aj Centrum voľného času, ktoré bolo

zriadené ako príspevková organizácia obce Župkov. Jeho cieľom bolo pútavou a hravou formou podnecovať v deťoch a mládeži dopyt po voľnočasových aktivitách. Sídлом CVČ bola budova ZŠ s MŠ. Z dôvodu zmeny spôsobu financovania činnosti CVČ prišlo k zatvoreniu centra.

2.2.2 Zdravotníctvo

Vzhľadom na veľkosť obce sa v Župkove nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia, ani lekár, alebo iné zariadenia poskytujúce sociálne služby. Najbližšie takéto zariadenia sa nachádzajú v blízkom okolí - v mestách Žiar nad Hronom a Žarnovica, kde obyvatelia využívajú ambulancie pre dospelých, deti, stomatológiu i gynekológiu.

2.2.3 Služby v obci

V rámci verejnej vybavenosti obce je pre obyvateľov k dispozícii futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádza v areáli základnej školy, tri detské ihriská.

Z ďalších zariadení je v obci k dispozícii kultúrny dom, knižnica, požiarna zbrojnica. Budova kultúrneho domu disponuje kuchynkou, šatňami a osvetlením, čo umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí pre obyvateľov obce a širšieho okolia. Počas celého roka sú v obci organizované podujatia ako Deň matiek, Deň obce, Deň detí, Mikuláš, Vianočné posedenie.

Veľkosť obce je aj v prípade komerčnej vybavenosti limitujúcim faktorom. Nachádzajú sa tu dve pohostinstvá a tiež dve predajne s potravinami. Pošta sa v obci nenachádza, obec spadá pod poštu obce Horné Hámre.

2.2.5 Znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale predovšetkým skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa skupín dotýkajú. Znevýhodnené skupiny sú definované spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, teda od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Úbytok populácie, jej starnutie a migrácia spôsobujú konštantný pokles celkového počtu obyvateľov komunity, čo sa odráža na problémovom rozvoji oblasti sociálnych služieb. Keďže starnutie obyvateľstva nie je možné zastaviť, je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto oblasti a plánovať

sociálne služby v kontexte tohto indikátora.

Obec Župkov definovala na svojom území tieto sociálne znevýhodnené skupiny:

- a) starší občania - seniori,
- b) nezamestnaní a zamestnaní s nízkym vzdelaním,
- c) deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia,
- d) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Pre znevýhodnené skupiny a sociálne odkázaných občanov je dôležité, či je služba poskytovaná bezplatne, alebo je potrebné za službu platiť. Za väčšinu služieb je nutné platiť, avšak časť nákladov berie na seba obec. Obec Župkov v rámci existujúcich kompetencií v oblasti sociálnej politiky zabezpečuje viaceré úlohy:

- ✓ opatrovateľská služba v domácom prostredí,
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ podpora spolkovej činnosti na území obce,
- ✓ zabezpečenie stravovania (obedy) dôchodcov,
- ✓ pomoc pri nákupe potravín,
- ✓ dotácie na stravovanie v materskej a základnej škole,
- ✓ dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa,
- ✓ vyplácanie výživného a rodinných prídavkov ako osobitný príjemca dávok,
- ✓ dotácie na asistentov učiteľa,
- ✓ príspevky na učebnice pre žiakov,
- ✓ úhrada cestovných nákladov na dopravu pre žiakov základnej školy a základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- ✓ dohľad nad nesvojprávnymi občanmi v spolupráci s okresným súdom.

Starší občania

Starší občania sú pre potreby komunitného plánu dôležitou skupinou, ktorá si z demografického hľadiska vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany poskytovateľa sociálnej služby. Sociálne služby sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity. Pre túto skupinu sú

typické tieto prejavy:

- predlžovanie individuálneho, ako aj priemerného veku,
- nárast chorobnosti a závislosti na sociálnej pomoci,
- zvýšené riziko straty partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- pretrvávajúci potenciál jednotlivcov pre vlastný prospech, ako aj pre prospech komunity.

V rámci tejto skupiny obyvateľov je v obci Župkov pozorovateľná mierne klesajúca tendencia osôb v tejto skupine v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity. Avšak dochádza aj k poklesu osôb v skupine predproduktívneho veku.

V obci je aktívna **Jednota dôchodcov**, ktorá umožňuje aktívne trávenie voľného času pre seniorov - uskutočňujú spoločné výlety, posedenia, zúčastňujú sa športových hier. Stretnutia v rámci Jednoty dôchodcov podnecujú starších občanov k spolupatričnosti a súdržnosti, čo sa odráža na ich fyzickej a psychickej aktivite. Seniori sa zúčastňujú na rôznych kultúrnych podujatiach, na rekreáciách, zdravotných prednáškach, vianočných stretnutiach pri jedličke, chodia na poznávacie zájazdy, na termálne kúpaliská. Obec každoročne z rozpočtu vyčleňuje finančné prostriedky vo výške 1000 Eur na podporu činnosti Jednoty dôchodcov.

Obec Župkov zabezpečuje v rámci tejto skupiny obyvateľov opatrovateľskú službu v domácom prostredí, kde zamestnáva opatrovateľky na plný úväzok. Obec Župkov poskytoval opatrovateľskú službu do 30.9.2021 a zamestnávala celkovo 3 opatrovateľky, ktoré vykonávali opatrovateľskú službu v domácom prostredí. Aktuálne sa opatrovateľská služba priamo obcou neposkytuje, pričom jej poskytovanie zabezpečuje špecializovaná agentúra, ktorej obec prispieva na opatrovanie občana, v zmysle platného VZN.

V prípade potreby a dopytu zo strany obyvateľov v tejto skupiny osôb, obec zabezpečí aj stravu v školskej jedálni a pomoc pri nákupe potravín.

Nezamestnaní občania a zamestnaní s nízkym vzdelaním

Občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako 12 mesiacov je chápaný ako znevýhodnená osoba na trhu práce, čo je predovšetkým spôsobené hrozbou poklesu pracovných návykov u tejto osoby. Obec Župkov v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Žarnovica aktuálne zamestnáva (30.09.2021) nezamestnaných občanov - jeden

pracovník na plný úväzok, jeden pracovník v rámci dobrovoľníckej činnosti a 2 osoby v rámci verejnoprospešných služieb.

Obec sa v rámci aktívnej spolupráce s úradom práce snaží o integráciu nezamestnaných občanov, príp. znevýhodnených skupín na trhu práce, prostredníctvom udržiavania pracovných návykov u týchto občanov. V prípade osôb s nízkym vzdelaním chýbajú možnosti zamestnania týchto obyvateľov po strate práce. Najmä však dlhodobo nezamestnaní občania, navyknutí na pravidelný príjem sociálnych dávok, upadajú častokrát do pasivity a rezignácie. Tieto dávky v mnohých prípadoch vplývajú na občanov skôr demotivačne, keďže poberatelia týchto dávok sa nesnažia zmeniť svoju sociálnu a životnú situáciu. Práce realizované takto zamestnanými občanmi majú pozitívny dopad aj na samotnú obec. Jedná sa primárne o tieto prínosy:

- zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych i kultúrnych podmienok v obci, ako aj podmienok samotných občanov,
- tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce Župkov,
- podpora vzdelávania a získavania skúseností u dlhodobo nezamestnaných občanov,
- rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt,
- rozvoj a podpora komunitnej činnosti v obci.

Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia

Jedná sa o cieľovú skupinu, kde príjemcami sociálnych služieb sú predovšetkým:

- jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej alebo krízovej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie.
- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti), deti a mládež s poruchami

správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

- sociálne slabšie rodiny, ktoré potrebujú pomoc, rodiny s deťmi na hranici životného minima.

Zistenie presnej početnosti cieľovej skupiny nie je možné, nakoľko sa štatisticky nesleduje. Z demografickej analýzy je možné stanoviť iba percentuálny podiel mládeže, ktorý sa podľa údajov z ŠÚ SR (2020) nachádza na úrovni približne 16,5% (v súčte detí a študentov do 15 rokov). V komplexe skupiny detí a mládeže je potrebné zdôrazniť možnosti voľnočasových aktivít a vybudovanú sociálnu infraštruktúru v obci práve pre túto skupinu. Materská škola a základná pravidelne organizujú mnoho aktivít v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti. Jedná sa najmä o aktivity ako divadielka, turistické vychádzky do okolitej prírody, besiedky, tvorivé dielne, rôzne športové aktivity, mikulášsky večierok. Pre starších sú v obci k dispozícii futbalové a multifunkčné ihrisko, ktoré umožňujú aktívne trávenie voľného času.

S nárastom počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl a pre uľahčenie tohto procesu využívať aj podporu asistenta na vyučovaní. Z výsledkov prieskumu, ktorý uskutočnilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) v roku 2015 vyplynulo, že učitelia i riaditelia škôl vidia najväčší prínos asistenta učiteľa v tom, že individuálnym prístupom pomáha v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tým pádom môžu byť aj žiaci s takýmito potrebami integrovaní do bežnej školy a môžu sa vzdelávať v hlavnom prúde vzdelávacieho procesu. Asistent učiteľa s pomocou špeciálneho pedagóga a školského psychológa pomáha skvalitňovať vyučovací proces žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním.

V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese integrácia detí a žiakov z obce prebieha s pomocou asistenta učiteľa pre deti so zdravotným znevýhodnením.

Obec Župkov v rámci tejto skupiny osôb poskytuje dotácie na stravovanie v materskej a základnej škole, dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa, vyplácanie výživného a rodinných prídavkov ako osobitný príjemca dávok, dotácie na asistentov učiteľa, príspevky na učebnice pre žiakov, úhradu cestovných nákladov na dopravu pre žiakov základnej školy a základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-

vzdelávacími potrebami.

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Keďže sa jedná o najrôznorodejšiu skupinu znevýhodnených osôb, jej potreby, prístupy k nej, ako aj formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto skupine vyžadujú individuálne riešenia. Do skupiny občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami obec zaraďuje týchto občanov:

- občania bez domova,
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- zdravotne postihnutí občania,
- závislí občania,
- rómska komunita.

Vzhľadom k rôznorodosti týchto skupín a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupiny a zvlášť niektorých jej kategórií len odhadnúť. V obci Župkov žije približne 70 Rómov, ktorí sa však hlásia k slovenskej národnosti. Časť z nich je neprispôsobivá.

Obec finančnými prostriedkami z rozpočtu obce individuálne rieši takto problémových občanov, čím sa snaží primárne o ich začlenenie späť do spoločnosti, v rámci jednorazovej finančnej podpory.

Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

V rámci tejto skupiny osôb je potrebné zaistiť priebežnú terénnu sociálnu prácu, pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu alebo využívaním rôznych foriem zamestnávania tejto cieľovej skupiny.

2.2.5 Stav poskytovaných služieb v obci

Sociálna infraštruktúra je primárne určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva,

pričom jej rozmiestňovanie vychádza zo štruktúry osídlenia a veľkosti obce. V rámci rozdelenia kompetencií zo strany štátu zodpovedá za sociálnu službu a terénnu sociálnu prácu obec.

Opatrovateľská služba v obci Župkov je poskytovaná s cieľom riešenia nepriaznivej sociálnej situácie, pričom sa poskytuje prednostne v byte daného občana. Opatrovateľskou službou sú zabezpečené úkony sebaobsluhy (hygiena, stravovanie a dodržiavanie pitného režimu, vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, obliekanie a vyzliekanie, mobilita a motorika), úkony starostlivosti o domácnosť (nákup potravín a iného drobného spotrebného tovaru, príprava jedla/donáška jedla, umytie riadu, bežné upratovanie v domácnosti, obsluha bežných domácich spotrebičov, starostlivosť o bielizeň a o lôžko, vynášanie drobného odpadu, donáška uhlia, dreva, kúrenie a ďalšie jednoduché úkony súvisiace s prevádzkou a udržiavaním domácnosti), ako aj základné sociálne aktivity (doprovod na lekárske vyšetrenie, na vybavenie úradných záležitostí, do školy či zamestnania, pri záujmových činnostiach, tlmočenie pre nepočujúcu/nedoslychavú osobu). Každý z týchto úkonov je osobitne spoplatnený, pričom platby za poskytované služby prebiehajú na základe platnej zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb medzi obcou Župkov a osobou odkázanou na sociálnu starostlivosť.

Obec Župkov v súčasnosti neposkytuje opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba bola poskytovaná do 30.9.2021, pričom boli zamestnané 3 opatrovateľky, ktoré pomáhali 3 občanom. Od 1.10.2021 je opatrovateľská služba zabezpečovaná prostredníctvom špecializovanej agentúry, ktorej obec prispieva na opatrovanú osobu v zmysle platného VZN.

Obec Župkov vlastní 75 nájomných bytov, ktoré boli obstarané s použitím verejných prostriedkov. Bývanie v nájomných bytoch je určené len pre oprávnené fyzické osoby, ktoré:

- žijú v domácnosti s mesačným príjmom najviac vo výške trojnásobku životného minima alebo štvornásobku životného minima, ak:
  - je členom domácnosti osoba s ťažkým zdravotným postihnutím
  - ide o domácnosť osamelého rodiča s nezaopatreným dieťaťom,
  - aspoň jeden z členov tejto domácnosti zabezpečuje zdravotnú starostlivosť, sociálne a všeobecne prospešné spoločenské služby, vzdelávanie, kultúru alebo ochranu obyvateľov obce.

- osoba, ktorej zanikla ústavná starostlivosť, náhradná osobná starostlivosť, pestúnska alebo osobitná starostlivosť poručníka, ak táto osoba nepresiahla vek 30 rokov,
- osoba žijúca v domácnosti, ktorej sa poskytuje bytová náhrada za byt vydaný podľa osobitného predpisu.

Splnenie podmienok definovaných a stanovených v rámci *VZN č. 5/2013 o stanovení podmienok pridelovania a prenajímania nájomných bytov bežného štandardu* kontroluje a vyhodnocuje Bytová komisia.

V obci sa nenachádza v súčasnosti žiadne zariadenie pre seniorov. Najbližšie takéto zariadenia, ktoré poskytujú celodennú starostlivosť sa nachádzajú v okolí obce - v meste Žarnovic, v Novej Bani, vo Veľkom Poli či Tekovskej Breznici. V budúcom období však vyvstáva hrozba prestarnutia populácie a potreba zvyšovania kapacít týchto zariadení, príp. potreba budovania nových zariadení pre seniorov.

Z pohľadu sociálnej infraštruktúry je v obci dostupný kultúrny dom, dom smútku, cintorín, kostol, materská a základná škola, futbalové a multifunkčné ihrisko, obchody, pohostinstvá, požiarna zbrojnica, obecný rozhlas. Vybudovanie sociálnej infraštruktúry je dané najmä veľkosťou obce a potrebami obyvateľov. Za službami, ktoré v obci absentujú sú obyvatelia obce Župkov nútení dochádzať do okolitých obcí a miest, ktoré sú dobre dostupné.

Obec Župkov v súčasnom období poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- ✓ opatrovateľská služba v domácom prostredí,
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ podpora spolkovej činnosti na území obce,
- ✓ zabezpečenie stravovania (obedy) dôchodcov,
- ✓ pomoc pri nákupe potravín,
- ✓ dotácie na stravovanie v materskej a základnej škole,
- ✓ dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa,
- ✓ vyplácanie výživného a rodinných prídavkov ako osobitný príjemca dávok,
- ✓ dotácie na asistentov učiteľa,
- ✓ príspevky na učebnice pre žiakov,
- ✓ úhrada cestovných nákladov na dopravu pre žiakov základnej školy a základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,

2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov

Obec Župkov v budúcich obdobiach neuvažuje s nárastom obyvateľstva v skupine predproduktívneho a produktívneho veku, skôr naopak, zvažuje pokles podielu týchto skupín na celkovom počte obyvateľstva a postupné zvyšovanie priemerného veku a starnutie populácie, čo je v súčasnosti celoslovenským trendom. V dôsledku toho sa požiadavky na sociálne služby budú zvyšovať a je potrebné zahrnúť tieto skutočnosti aj do finančného plánovania obce. Keďže priamo na území obce sa sociálne zariadenia nenachádzajú, obyvatelia obce tieto služby využívajú v blízkom okolí - v meste Žarnovica, v Novej Bani, vo Veľkom Poli či Tekovskej Breznici.

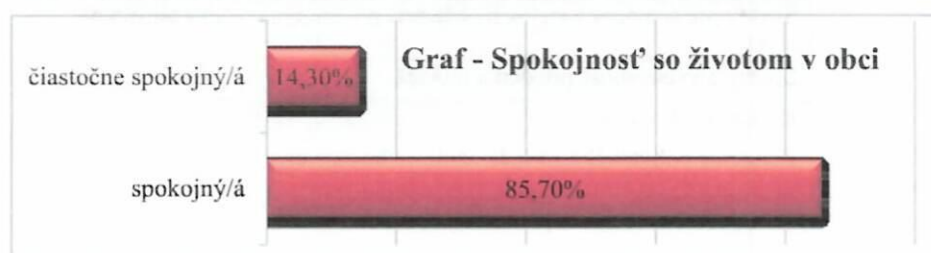
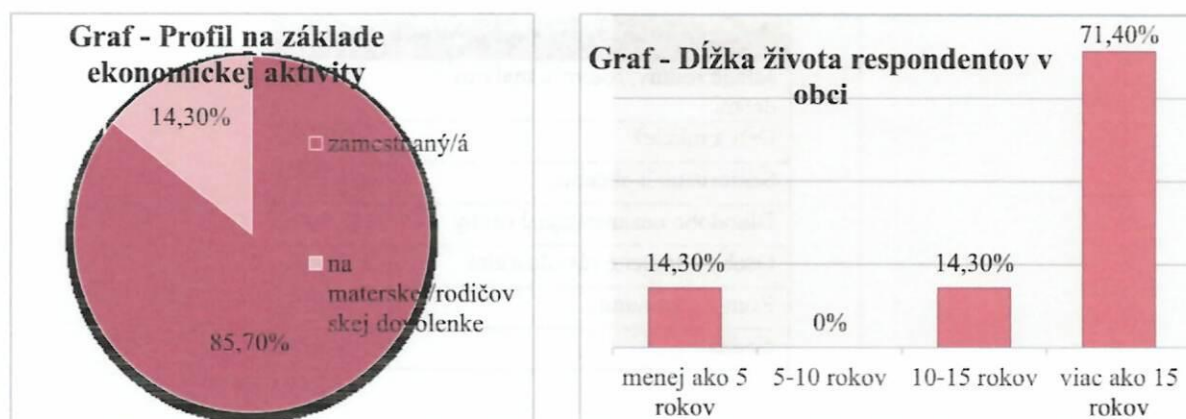
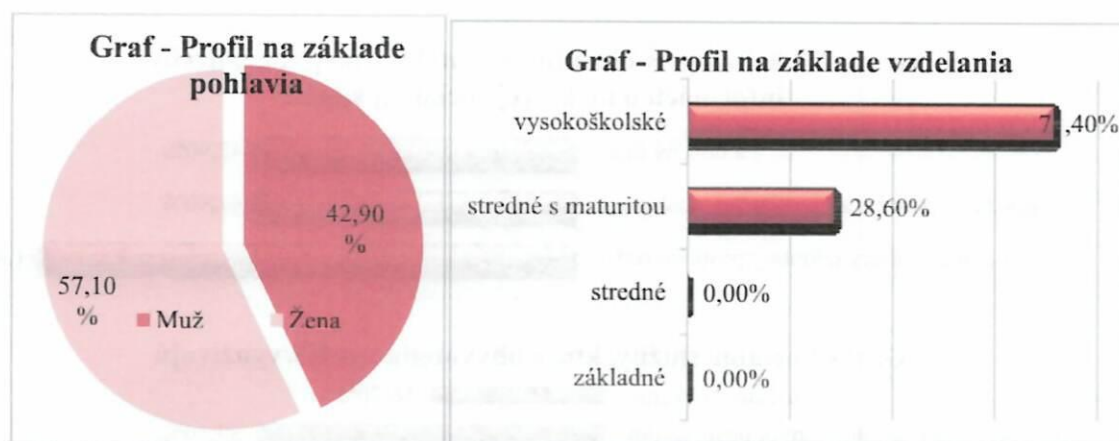
Keďže požiadavky na poskytovanie sociálnych služieb budú rásť, s ohľadom na budúce potreby obyvateľov obce by bolo vhodné orientovať sa na:

- rozširovanie foriem poskytovaných sociálnych služieb na území obce podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľstva,
- rozširovanie možností aktívneho trávenia voľného času v obci pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
- rozširovanie relaxačných a oddychových zón v obci.

Práve orientácia na tieto kľúčové disparity pomôže posilniť sociálnu a ekonomickú stabilitu obce Župkov.

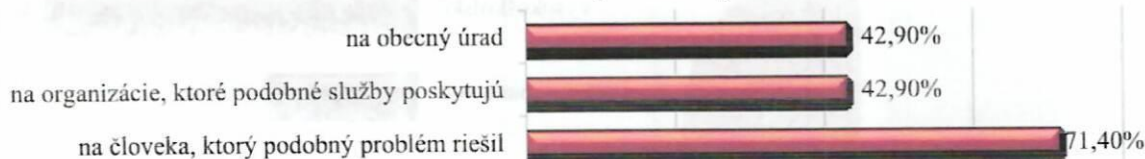
Pri spracovaní dokumentu mali občania možnosť vyjadriť svoj názor na súčasnú situáciu v sociálnej oblasti a potrebu rozvoja prostredníctvom dotazníkového prieskumu. Do prieskumu sa zapojilo 7 občanov.

Charakteristika respondenta:

Vnímanie oblasti sociálnych služieb zo strany občanov

Graf - Na koho by sa obrátili obyvatelia v prípade potreby informácií o niektorej sociálnej službe

Graf - Sociálne služby, ktoré obyvatelia využili/využívajú

Najviac ohrozené skupiny osôb v obci

Mladé rodiny, rodiny s malými deťmi	16,70%
Deti a mládež	0,00%
Sciori/starší občania	33,30%
Dlhodobo nezamestnané osoby	50,00%
Osoby ohrozené závislosťami	0,00%
Rómska komunita	0,00%
žiadna	0,00%

Služby, na poskytovanie ktorých by sa obec mala zamerať v budúcom období

Služby pre seniorov a starších občanov, pre chorých a odkázaných na iných
Služby a vybavenosť pre deti a mládež
Domov dôchodcov
Zriadenie pobytového zariadenia/denného stacionára

2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Opportunities, Threats) kompletizuje a zoraduje vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti. SWOT analýza je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútornými vlastnosťami a vonkajším prostredím. Ide najmä o vzájomné porovnávanie

vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

SILNÉ STRÁNKY

- + existencia materskej školy, základnej školy,
- + prítomnosť maloobchodných prevádzok priamo v obci,
- + existencia opatrovateľskej služby,
- + príprava KPSS,
- + vidiecke prostredie obce a jej okolia,
- + blízkosť okresného mesta a krajského mesta,
- + dostatok pracovných príležitostí v okolí obce,
- + aktivita spolkov a záujmových združení v obci,
- + susedská a neformálna pomoc občanom,
- + dostatok pracovných príležitostí v okolí obce,
- + vybudovaná technická infraštruktúra v obci,
- + individuálny prístup samosprávy k riešeniu problémov znevýhodnených osôb,
- + skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb,
- + aktívny prístup samosprávy k riešeniu problémov v sociálnej oblasti.

SLABÉ STRÁNKY

- starnutie obyvateľstva a stagnovanie demografického vývoja v obci, zvyšovanie indexu starnutia,
- nezáujem a nízke povedomie spoločnosti o sociálnej oblasti, podmienkach poskytovania sociálnych služieb, nárokov a úhrad za sociálnu službu,
- nezáujem občanov o veci verejné,
- nedostatočná bezbariérovosť budov a objektov na území obce,
- slabé finančné ohodnotenie opatrovateľiek,
- nedostatočná prevencia voči kriminalite a možným protispoločenským konaniam,
- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- absencia zdravotného strediska a lekárne na území obce, denného centra a zariadenia pre seniorov na území obce,
- slabá informovanosť o možnostiach využívania sociálnych služieb na úrovni TSK,
- nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj sociálnej oblasti.

PRÍLEŽITOSTI

- + využívanie podpory štrukturálnych fondov EÚ,
- + trend posilňovania terénnych sociálnych služieb a posilňovania rodiny k plneniu jej základných funkcií,
- + vzdelávanie v sociálnej oblasti,
- + zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,
- + strednodobé a dlhodobé plánovanie obce,
- + cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- + podpora a rozvoj dobrovoľníctva,
- + zapojenie obyvateľov do plánovania sociálnej oblasti,
- + podpora mladých rodín a znevýhodnených skupín,
- + podpora legislatívy v sociálnej oblasti.

OHROZENIA

- nárast sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nárast alkoholizmu a užívania drog medzi deťmi,
- nedostatočná osвета v oblasti ochrany sociálnych práv,
- časté legislatívne zmeny,
- výskyt civilizačných chorôb a epidémií,
- dôsledky zmeny klímy, ktoré prinášajú nové ohrozenia,
- zvyšovanie segregácie a chudoby,
- zhoršenie, príp. rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb pre obdobie 2021 - 2030 sa orientujú na tieto základné oblasti:

1. Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb,
2. Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,
3. Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,
4. Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, ktorých realizácia prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečovaniu sociálnych služieb v obci. Obec Župkov si v kontexte tohto zámeru definovala strategický cieľ v oblasti sociálnych služieb:

**Cieľom obce Župkov v sociálnej oblasti
je vytvoriť na území obce podmienky pre poskytovanie kvalitných a
dostupných sociálnych služieb v súlade s potrebami znevýhodnených osôb a
zvýšenie celkovej životnej úrovni v obci.**

Uvedený cieľ je možné dosiahnuť len spoluprácou viacerých sektorov, subjektov a partnerov. Dôležitou otázkou však je dostupnosť finančných prostriedkov. V súčasnosti je možné financovať sociálne služby prostredníctvom príspevkov z vyššieho územného celku, prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov EÚ, z príspevkov z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z rozpočtu obce, zo sponzorských darov.

Obec Župkov si pre nasledujúce roky určila v rámci sociálnej oblasti tieto opatrenia:

Špecifické ciele a priority rozvoja sociálnych služieb na území obce Župkov	
Cieľ 1: <i>Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva v zmysle zákona o sociálnych službách a vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľstva.</i>	
Cieľ 2: <i>Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.</i>	
Cieľ 3: <i>Zabezpečiť rast kvality sociálnych služieb poskytovaných na území obce.</i>	
Opatrenia rozvoja sociálnych služieb na území obce Župkov	
1.1	Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti pri zabezpečovaní starostlivosti u cieľových skupín. Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1 a 2
1.2	Podpora susedskej výpomoci, neformálnej starostlivosti a dobrovoľníckej činnosti v sociálnej oblasti. Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1 a 2
1.3	Budovanie nových bytov a obnovenie existujúceho bytového fondu Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1 a 2
1.4	Zabezpečenie služieb denného stacionára a poskytovanie zdravotných služieb na území obce Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1 a 2
2.1	Realizovať propagačné a informačné aktivity v sociálnej oblasti Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 2 a 3
2.2	Podporovať občianske združenia v obci a spolkovú činnosť občanov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 2
3.1	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálneho poradenstva Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
3.2	Zlepšiť technický stav, materiálové vybavenie a bezbariérovosť obecných budov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 3
3.3	Vzdelávanie a informovanosť zamestnancov obce s dôrazom na aktuálnosť poskytovania sociálnych služieb na štátnej úrovni Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 3

Špecifický cieľ 1: *Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb*

jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva v zmysle zákona o sociálnych službách a vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľstva.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

1.1 Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti pri zabezpečovaní starostlivosti u cieľových skupín

- *v súlade s NP2 "Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti."*

1.2 Podpora susedskej výpomoci, neformálnej starostlivosti a dobrovoľníckej činnosti v sociálnej oblasti

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

1.3 Budovanie nových bytov a obnovenie existujúceho bytového fondu

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

1.4 Zabezpečiť služby denného stacionára a poskytovanie zdravotných služieb na území obce

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

Špecifický cieľ 2: *Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia*

schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

2.1 Realizovať propagačné a informačné aktivity v sociálnej oblasti

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

2.2 Podporovať občianske združenia v obci a spolkovú činnosť občanov

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*

Špecifický cieľ 3: **Zabezpečiť rast kvality sociálnych služieb poskytovaných na území obce.**

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

3.1 Zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálneho poradenstva

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

3.2 Zlepšiť technický stav, materiálové vybavenie a bezbariérovosť obecných budov

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

3.3 Vzdelávanie a informovanosť zamestnancov obce s dôrazom na aktuálnosť poskytovania sociálnych služieb na štátnej úrovni

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Župkov úzko participuje a kooperuje s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Župkov. Čiastkovým cieľom kooperácie týchto dokumentov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie hospodárskeho a sociálneho života v obci a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Keďže finančné možnosti obce sú ohraničené, požiadavku na rozvoj sociálnej oblasti je nutné zahrnúť do plánovaného rozpočtu na ďalšie roky a programové obdobia. Obec vzhľadom na svoju možnosť a finančné zdroje nie je schopná svojpomocne realizovať plánovaný komplexný rozvoj sociálnej oblasti na svojom území. Na jednotlivé priority rozvoja sa obec bude snažiť získať nenávratné finančné príspevky, ktoré by pomohli rýchlejšie realizovať stanovené priority. Časový horizont realizácie opatrení komunitného plánu sociálnych služieb, ako aj zodpovedné osoby, ktoré budú tieto opatrenia koordinovať stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Župkov.

Aktivity a opatrenia stanovené a definované v komunitnom pláne budú vykonávané priebežne počas celého obdobia plánovanej realizácie KPSS v rámci poskytovania všetkých druhov sociálnych služieb. Aktivity budú realizované jednak podľa požiadaviek prijímateľov, jednak podľa finančných možností obce a podľa dostupných výziev na predkladanie žiadostí o nenávratné finančné prostriedky.

3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Rozvoj sociálnej oblasti je možné dosiahnuť len prostredníctvom aktívnej účasti obyvateľov obce na komunitnom plánovaní. Obyvatelia obce by mali svoje potreby a požiadavky v oblasti poskytovania sociálnych služieb vyjadriť, aby bola obec schopná

reflektovať na skutočné potreby občanov. Predstavitelia samosprávy a poverené osoby sa budú v nasledujúcich rokoch snažiť o priebežné monitorovanie týchto potrieb, následné posudzovanie a vytváranie finančných rezerv, ktoré umožnia realizovanie potrieb občanov v sociálnej oblasti.

Komunitný plán obce predstavuje pre sociálnu oblasť usmernenie a stratégiu, ktorou sa obec chce pre nasledujúce obdobie riadiť, pričom záväznosť tohto dokumentu je potrebné chápať v kontexte všetkých subjektov pôsobiacich na území obce - podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor a pod. Dokument je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Občania, príp. subjekty pôsobiace na území obce sa do komunitného plánovania môžu zapojiť prostredníctvom nasledujúcich krokov:

- písomnými návrhmi, ktoré budú odovzdané poverenému pracovníkovi zodpovednému za sociálnu oblasť na Obecnom úrade Župkov,
- ústnymi návrhmi občanov na rokovaní OZ alebo na obecnom úrade, kde sa vyhotoví úradný záznam o predložení návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasťou obyvateľov na verejných zhromaždeniach obce Župkov.

Komunitný plán je možné meniť, príp. dopĺňať, ak sa zmenia priority obce, alebo obec získa mimoriadne finančné prostriedky na konkrétne potreby v obci, príp. sa vyskytnú nové návrhy a podnety na poskytovanie sociálnych služieb v obci Župkov. Predkladať návrhy na modifikáciu dokumentu bude v právomoci starostu obce a poslancov OZ. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrhy na modifikáciu strategického dokumentu. Na zasadnutiach OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predložia poslanci informácie o návrhoch modifikácii a OZ bude rokovať o ich relevantnosti. Ak doplnenie KPSS bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo obce Župkov je povinné minimálne raz ročne prerokovať Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností aplikovať požiadavky a návrhy do Komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení

úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie. Počas roka sa môže každý poslanec OZ oboznámiť s priebehom plnenia komunitného plánu v priestoroch Obecného úradu Župkov.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce Župkov - starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený a verejne dostupný dokument, ktorý je živým dokumentom reagujúcim na vonkajšie zmeny a meniaci sa dopyt v závislosti na potrebách obce, preto je nevyhnutné pravidelne kontrolovať aktuálnosť dokumentu a zapracovávať potrebné zmeny do dokumentu. Komunitný plán obce je rozvojový dokument a predstavuje základný podklad pre tvorbu sociálnych projektov. Komunitné plánovanie má v sebe potenciál pre rozvoj životného plánovania, napriek tomu, že jeho využitie je znižované bariérami, ktoré môžu nastať v priebehu celého procesu.

Obec Župkov pri stanovení potrieb, budúcich priorít a smerov rozvoja vychádzala z reálnych potrieb občanov, ktorí žijú v obci, a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami – starostom obce a poslancami obecného zastupiteľstva.

Obec sa bude snažiť o naplnenie stanovených priorít, ktoré odzrkadľujú potreby rôznych skupín obyvateľstva, o zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb na území obce, o pravidelnú kontrolu, aktualizáciu a vyhodnocovanie plánu sociálnych služieb, čo povedie k znižovaniu rizík súvisiacich nedôsledným a neaktuálnym sociálnym plánovaním. Obec si uvedomuje, že sa jedná o nekončiaci proces hľadania potrieb v oblasti sociálnych služieb, ktoré sa v Župkove priebežne objavujú. Obec si však určila priority, ku ktorých napĺňaniu sa prijatím komunitného plánu sociálnych služieb zaviazala. Skvalitňovanie a dopĺňanie sociálnych služieb v obci je považované za žiaduce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej a regionálnej politiky.

Predložený komunitný plán sociálnych služieb vychádza z presvedčenia a jedinečnosti, hodnôt a dôstojnosti, ako aj práv na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych

služieb v obci. Župkov chce prijatím komunitného plánu predchádzať sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín a zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetkých jej obyvateľov.

Komunitný plán obce Župkov na roky 2022-2030 bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva obce Župkov č. 8 /2022, dňa 02.02.2022.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 – MPSVaR SR (2021)
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Zákon c.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon c. 601/2003 Z.z. o životnom minime
- Zákon c.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Župkov
- Všeobecne záväzné nariadenia obce Župkov